

the 1990s, the number of people with a university degree has increased in all countries. The increase is most pronounced in the Netherlands, where the number of university graduates has increased from 10% in 1980 to 25% in 1995.

There are several reasons for this increase. First, the number of people who go to university has increased. In the Netherlands, the number of university students has increased from 1.5 million in 1980 to 2.5 million in 1995. This increase is due to a combination of factors, including a higher birth rate, a higher survival rate, and a higher rate of university enrollment.

Second, the number of people who have completed a university degree has increased. In the Netherlands, the number of university graduates has increased from 10% in 1980 to 25% in 1995. This increase is due to a combination of factors, including a higher birth rate, a higher survival rate, and a higher rate of university enrollment.

Third, the number of people who have completed a university degree has increased. In the Netherlands, the number of university graduates has increased from 10% in 1980 to 25% in 1995. This increase is due to a combination of factors, including a higher birth rate, a higher survival rate, and a higher rate of university enrollment.

Fourth, the number of people who have completed a university degree has increased. In the Netherlands, the number of university graduates has increased from 10% in 1980 to 25% in 1995. This increase is due to a combination of factors, including a higher birth rate, a higher survival rate, and a higher rate of university enrollment.

Fifth, the number of people who have completed a university degree has increased. In the Netherlands, the number of university graduates has increased from 10% in 1980 to 25% in 1995. This increase is due to a combination of factors, including a higher birth rate, a higher survival rate, and a higher rate of university enrollment.

Sixth, the number of people who have completed a university degree has increased. In the Netherlands, the number of university graduates has increased from 10% in 1980 to 25% in 1995. This increase is due to a combination of factors, including a higher birth rate, a higher survival rate, and a higher rate of university enrollment.

Seventh, the number of people who have completed a university degree has increased. In the Netherlands, the number of university graduates has increased from 10% in 1980 to 25% in 1995. This increase is due to a combination of factors, including a higher birth rate, a higher survival rate, and a higher rate of university enrollment.

Тетяна Дорош

Мить Різдва

Збірка оповідань

Київ
Видавництво “Вогнезір”
2020

УДК: 821.161.2
Д 69

Д 69 **Тетяна Дорош**
Мить Різдва [текст] : збірка оповідань / Тетяна Дорош.
Київ: Видавництво “Вогнезір”, 2020. 56 с.

ISBN 978-966-xxxx-xx-x

Герої оповідань надто різні. Їх об'єднує лише ідея авторки, віра в краще та бажання бути щасливими. Зловити щастя сьогодні, бо завтра може бути іншим. Твори порушують актуальні питання, апеллюють до важливих проблем, дарують надію та віру.

УДК: 821.161.2

©Тетяна Дорош, текст, 2020
©Видавництво “Вогнезір”, видання, 2020

ISBN 978-966-xxxx-xx-x

*Моїй бабусі, строгій редакторці
та критикині*

Волошковий дощ

Світлана вже втретє за останню годину глянула в ручне дзеркальце. Поправила хвилястий кучерик, підморгнула сама собі і повернулася до таблиць і графіків. «Ще дві години...», – подумала, мимохідь торкаючись екрана смартфона. В офісі вже майже нікого не залишалось, тільки вона і прибиральниця Надя, яка безшумно піддивала вазони. «Воно й добре, а то б колеги відразу помітили, що зі мною щось не так», – думалось Світлані. «Напевно на побачення збираєтесь?» – голос Наді сполохав тишу. «Так...» – Світлана зашарілася і несміливо глянула в бік прибиральниці. «А воно й видно. Лишали б уже ту роботу, а то кавалер чекати не буде. Ех, літо... Я дивлюсь, і Вадим Сергійович букета прикупив. Волошки... Його дружина їх любила. Та й любить, мабуть, і досі», – на останньому реченні Надя запнула і задумливо погладила листок орхідеї. А Світлана сиділа як громом вражена. Бо на побачення її запросив не хто інший, як Вадим Сергійович. Надя, підмітаючи підлогу, тихо почала розповідати.

– Не пам'ятаю як вони познайомились, але парою були чудовою. Оленка, як перший раз сюди прийшла, то соромилась усіх та тільки до Вадима Сергійовича лащить, усміхається несміливо. А той крім своєї нареченої нікого не бачив. Кожен день оберемки квітів їй скуповував, та все одні волошки й ромашки. Волошкою і її називав лагідно, а вона аж світилася від щастя. Роки з два прожили вони душа в душу, а тут захворіла наша Оленка. Як він тоді плакав, як тужив! Небо ладен був прихилити, тільки б вилікувати її. Та де там... Уже рік мучиться бідолашна, і йому спокою нема, і їй...

«Я не знала...», – тихий голос Світлани звучав вибачливо. Надя на хвилюк відірвалася від прибирання, глянула на Світлану й усміхнулася.

– А звідки ти, дитино, мала знати? Наш директор не з відвертих. Я найбільше боюсь одного – що він Оленку живою забуде. Он скільки моделей крутиться біля нього, якась його й

заарканить. Що йому хвора дружина? А Оленка його любить...

Світлана мовчки зберегла документ та вимкнула комп'ютер. «Ще година залишилась», – механічно подумалось. У пориві якихось почуттів підійшла до прибиральниці й обняла її. «Дякую вам», – тихо прошепотіла й швидко вийшла з кабінету. Надя хвилинку стояла непорушно, а потім усміхнулась і почала витирати підвіконня.

Вадим знервовано кружляв навколо лавочки в парку. Він то сідав, то знов підхоплювався, дивився на годинник, розглядав волошки у руці й у якійсь хвилевій задумі хмурих брови. Світлана запізнювалась, а йому все здавалось, що чекає не Світлану, а Оленку. Що зараз його дружина вигляне із-за куща бузку, засміється і кинесться йому на шию. Що зараз вона притулить букет до обличчя, і він чутиме її щасливе сопіння. Що... Думки перервав звук повідомлення. Вадим ще хвилину стояв, намагаючись впіймати нитку спогадів, а потім відкрив текст. «Віддай їх Волошці», – писала Світлана. Вона не написала що саме, але обоє знали, що вона мала на увазі.

Літній дощ розпочався раптово. Ринув потоками води, відсвіжив вулиці, порозганяв дітлахів. Мимоволі заглянув у вікно палати, де чомусь валялися волошки, і чорнявий чоловік плакав, обіймаючи худеньку жінку. Дощ поцілував у ніс заплакану дівчину на іншому кінці міста, востаннє пробігся галопом по центру, і гайнув поза місто. «Й чого в тих людей так усе складно? Літо ж...», – думалося дощу.

Дотик до зорі

«Дотик до зорі» - написано в описі мого Інстаграму. І навіть не думайте, що це пафосна фраза представниці сучасної молоді. Ага, як би ж то було все так просто. Я чесно вам кажу, що люблю небо. Будь-яке: похмуре чи лагідне, літнє бірюзове чи осіннє сіре. Адже у любові немає кольорів, чи не так? Ну і зрештою ім'я у мене таке "небесне" - Зореслава. Предки жартують, що ніч мого народження була по-особливому світла, зірки палахкотіли як ліхтарі, а величезний місяць ледве втиснувся на половину неба. Я давно підозрюю, що це перебільшення моїх романтичних батьків, але глянути на таке диво точно не відмовилась б. Жаль, що ми не пам'ятаємо багатьох моментів зі свого дитинства...

Лежу моржем на ліжку та думаю, коли вже цей «лікарняний режим» закінчиться. От Вітка кинула в сторіс відео під назвою "Контрольна з матем", там всі так натхненно списують, а математичка вдає, що не бачить. Якщо чесно, то й списувати нема нічого: трикутники, квадрати, відняти, додати, цифру вписати... От якби не це серце, я б їм показала! Ви тільки подумайте таке маленьке, а скільки від нього проблем! Один серцевий напад, і навіть я – тверда кісточка, лежу тиждень, міряю по 10 разів на день тиск, п'ю гіркі краплі незрозуміло якого складу та нудьгую. А ще плюс батьківський диктаторський контроль, хоча сьогодні батьків удома нема, та це не заважає їм контролювати мене дистанційно. «А все через тебе, жалюгідний шматок м'яса», - бурмочу нещасному серцю. А воно знай тільки стукає у відповідь. Добре, що книжки є та Інтернет. Вдихаю гігантську порцію вечірнього повітря та перегортаю сторінку "Гордість й упередження". От де класика, от де талант. Це вам не мильні опери читати, і не турецькі серіали дивитися... Побитий екран телефона висвітлює нові сповіщення з телеграму. Староста пише, що завтра в нас 2 практичні з астрономії та спостереження Сонця у телескоп. Я так і знала, що все цікаве в цьому житті стається без мене! «Нема правди ніде в цьому світі», - думаю про себе та про бідолашну Джейн. Знічев'я розгортаю атлас

неба та вже, мабуть, усоте вдивляюся у цікаві сплетіння зірок. А ось і планети вишикувались як учні на шкільній лінійці, астероїди собі літають між Марсом і Юпітером... І добре їм живеться без серця і цих проблем. Мої «астрономічні» роздуми перебиває рингтон дзвінка. Невдоволено кривлюся і з усім накопиченим за день розчаруванням гаркаю: «Алло» у трубку. «Тобі стане легше, коли я оглухну?» - спокійно запитує голос Дениса, мого однокласника і друга за сумісництвом. «А чого це дзвонити вечорами? З роботи вийшло?» - серджуся я. «Твоє гостре словечко ой як коле сердечко... Можливо я хотів спитати чи жива-здорова моя однокласниця», - ненавиджу цей нашішливий тон! «Я помираю тут у самоті, порятунку нема вже мені», - трагічно шиплю. «Ходити можеш?», - з якогось дива питає. «Якщо ти забув, у мене хворе серце, а не ноги», - чеканю кожне слово. «Ок. Тоді вийди надвір», - каже і відключається. Скільки живу, ніколи не розуміла цього дивака. «І не зрозумієш», - чогось подумалось. Поволі піднімаюся із зони комфорту та шкандибаю до вікна. От біда, нічого не видно. Доведеться вилізати на світ Божий...

Накидаю на плечі джинсовку і виходжу на сходи. Ай, а вечір який чудовий! З-під яблуні виділяється темна постать Дениса, і я вкотре стримую сміх при вигляді цієї людиноподібної жердини. І виростає таке височезне, я навпроти нього – качка коротконога. «Зоре моя вечірняя», - ще здалеку починає тягнути Денис. «По тобі Євробачення плаче, репере, – перериваю його виття. – Кажі чого прийшов, людей мирних тривожиш?»

Аж тепер помічаю велику чорну сумку через плече друга та віддугу пазуху. «Та я так, от тобі приніс... Може ти захочеш...», - починає бубоніти цей дивак. Я насмішкувато вигинаю брову і дивлюся як він незграбно здійсмає сумку і витягає... телескоп. Я навіть спершу подумала, що це в мене від довгого лежання галюцинації починаються, але ж ні – це був справжній мініатюрний телескоп. З цього дива стою стовпом і дивлюся на Дениса як космонавт на Місяць. «Я зошити ніс з математики в кабінет і там побачив. Та й взяв... Ти цей... не думай, я завтра віднесу. Просто думаю ти подивишся... Небо сьогодні зоряне... Я інструкцію з Інтернету роздрукував, там все просто... Ось так взяв і ...» – кризь пелену здивування пробивається бурмотіння однокласника.

<https://www.google.com/url?sa>

«Можна подумати я телескопом не вмію користуватися», - запізнило пхикаю і нашвидкуруч розкладаю прилад.

Вставляю лінзи з середньою фокусною відстанню, наструюю об'єktiv і нарешті наводжу трубу на небо. Ух... Оце краса... «Ну що там?», - цікавиться Денис. «Та відчепись ти...», - неухважно говорю, адже вся моя увага зосереджена в небо. Зорі зблизька виглядають набагато цікавішими, ніж в атласі, поволі повертаю трубу в іншу сторону і бачу хвіст Кассіопеї. Отак та й Оріона знайду... Проте спершу гримну надокучливого Дениса. «Ай, за що? Я їй приніс, а вона...», - скаржиться жердина.

Незнаю скільки часу провела за телескопом, але очунялась лиш коли замліли ноги від довгого стояння. Денис мирно дрімав на траві, десь гавкала собака. «Ей, вставай», - штовхнула товариша. Той мляво піднявся і потягнувся, ледь не зачіпаючи маківкою Ведмедиці. «Ну як? Подивилась?». «Тааа, жаль, що ти нічого не тямиш в астрономії», - вдавано зітхаю та збираю телескоп. – Диви, завтра не попадайся на очі математичці, а то ще в колонію загуркотиш чого доброго. Добряк... «Не переживай, тобі не можна», - сміється у відповідь.

Телескоп складений, і я мерзлякувато поводжу плечима. «Ну я пішов... А це тобі теж», - чогось тихо шепче однокласник і виймає з-за пазухи... зірку. Придивляюсь і подумки сміюсь сама з себе: це всього-на-всього банка зі світлячками. Обережно беру банку і дивлюся крізь скло на ці дивні світлі комашки «Ну я пішов... Повертайся швидше, бо нема з кого математику списувати, Зореславо», – руйнує чари Денис. «Як я могла залишити тебе нещасного самого на контрольній», – іронізую. І тут (справді дивний вечір) з мого горла вихоплюється: «Спасибі за дотик до неба!».

Заходжу в кімнату, включаю нічник і блаженно розтягуюсь на ліжку. Лежу отак хвилину і по-дурному всміхаюся. У нічній тиші чути тільки стук мого серця. Під впливом якоїсь невідомої сили я встаю, вимикаю нічник, відчиняю вікно і відкриваю банку із світлячками. Маленькі ліхтарики розлітаються по всій кімнаті, то гаснуть, то знов загоряються, вилітають у вікно, сідають на стіл, шафу, завмирають на якусь хвилю і знову літають по відомих тільки їм законам. «Як зорі...», - думаю наостанок і поринаю у теплий сон.

І сняться мені теплі зорі...

3 нотаток

07:00, 5 листопада 2...8 року

Крізь пелену сну пробиваються звуки рингтона будильника. Мій модельний смартфон з побитим захисним склом буквально розривається від « In the end». Спросоння проводжу вказівним пальцем по екрану, і знову поринаю у м'яку тишину. Ви любите ранки? Я їх недолюблюю. А все тому що з кожним новим днем, прокидаючись, я думаю, що можливо цей день і буде моїм кінцем...

07:15 год

Все таки потрібно вставати. Ліниво обводжу поглядом кімнату.

Класична кімната середньостатистичного тинейджера. Стіл завалений книжками і ліками, на дивані самотньо блимає ноутбук. На стіні красується величезний плакат з незграбним раком, який вилізає з річки. Під ним напис: « Згинь, нещасна потворо!». І цілі сотні метеликів та сердечок . Якщо вас це дивує, то пояснюю – це шедевр Яринки, моєї молодшої сестри. Призначення – сприяння бойовому духу, як любить наголошувати тато. Ви все зрозуміли правильно – у мене рак. Уже три роки.

07:45 год

Плетуся до ванни. Йду як зомбі, і не кривлячи душею, за зовнішнім виглядом я стовідсотково скидаюся на нього. Хоча предки продовжують запевняти мене, що бувають і гірші ситуації. Хммм, та я й не дуже переймаюся своїм виглядом. Лиса головешка теж має свої плюси – її не треба мити двічі на тиждень. Тепер шлях до ванни для мене прямо пропорційний стометрівці. Віддихуюсь і показую язика своєму відображенню у дзеркалі. Фі, ну й пика.

08:00 год

На сніданок – пластівці. Мовчки запихаю у ротovu порожнину цю мерзенну масу і згадую як учора бачила упаковку від піци у сміттєвому пакеті. Свіжа піца з ковбаскою і сиром... Як це давно було... Впіймала погляд мами на моїх руках. Чорні плями від хіміотерапії вже поволі сходять, але її це точно не заспокоїть.

09:10 год

Сиджу на лавці, теревеню з бабусями з нашого під'їзду. Надворі тепло, вітер грається з опалим листям, сонце то сипоне щедро промінням, то сховається за сусідній будинок. Мерзляку ватакутають у плед. Баба Тося розказує про внука, який мріє стати космонавтом і обожнює фізику й математику. Я стараюся пригадати бодай кілька формул з фізики, але в голові дивно пусто. Таке враження що, переливаючи клітини крові, помилково замінили клітини розуму на тіла порожнечі. Зате історію я знаю і пам'ятаю на ура. А ще я в курсі всіх останніх новин нашої вулиці. І все завдяки Тосі й Стефі. Мені – сімнадцять, їм по сімдесят... Така собі гармонія двох поколінь.

11:00 год

Мої однокласники кинули в інстаграм фото з осінньої фотосесії. Такі всі прикольні, серйозні. Минулого року я ще ходила в школу, цього – насолоджуюся буднями. Нещасна доля зубріння матеріалу і виснажливих походів до репетиторів оминула мене боком. Як сказав батько, всюди треба бачити позитив. Переглядаю фото, ставлю лайки і практично відразу вирубуюся. Останнім часом я часто сплю, можу спати з десятків годин і це ніяк не впливає на повсякденний режим. Ось така я сімнадцятирічна соня...

16:45 год

Пообідала курячим знежиреним бульйоном, випила декілька штук таблеток. Голова не болить, просто дивно пусто і таке відчуття ніби якийсь невідомий настирливо бухає у скроні. Тук-тук, тук-тук, бам. Ярина принесла дюжину своїх улюблених ляльок, півгодини мудрували над зачіскою для Барбі. Мала любить заплітати косички. У Яринки довге каштанове волосся, злегка кучеряве на кінчиках, у мене колись було чорне і пряме.

17:01 год

Дзвонить на скайп тато. Він у мене – географ, півроку вдома, а решту в роз'їздах. Зручно влягаюся і ми починаємо теревенити. Татко зараз в Індії, досліджує водний світ Гангу. Прошу його привезти мені сарі, він обіцяє і каже, що на такій жердина як я, шайя виглядатиме класно. Відсилаю у відповідь десятків смайликів з висунутими рожевими язиками. Так йому і треба!

Сміємося всі троє, а Яринка щебече про майбутню сукню

на випускний у дитсадочку. Вона хоче тільки зелену з вишитими жовтими зірочками, і ніяка сила не змусить її змінити естетичні смаки. Характер і впертість у неї точно від мене.

18:45 год

Читаю «Джейн Ейр» Шарлотти Бронте. Хоч не хоч класика і в наш вік класика. Ще б хотілося прочитати Ремарка та Хемінгуей. Мама на кухні гримає посудом, готує якусь дієтичну страву. Яринка пішла дивитися мультфільми про динозаврів. Я ж знову наодинці з класикою. До кімнати крізь штори прозирають останні промені сонця, надворі хтось завзято свариться. Хочу спати. Надягаю навушники, вибираю просто втиком джаз, і заплющую очі.

21:00 год

На вечерю був вітамінний салат. З таким меню я повністю солідарна. Після вечері йдемо у вітальню, де мама міряє мені тиск та температуру. Це лише данина звичці, адже офіційно в мене стан ремісії. Лягаємо троє на диван і дивимося вже ,мабуть, всоте «Смугасте щастя». І просто сміємося. Сміємося, бо інакше не можна. Вже майже засинаючи, я сонно кладу плюсик у моєму електронному блокнотику.

Ще один прожитий мій день...

Мить Різдва

Настя проснулась надвечір. Вона не пам'ятала, коли саме заснула і скільки проспала. Солодка хвиля забуття стала для неї такою звичною, як дихання, і часто їй здавалось дивним, що світить сонце, вечоріє чи десь там далеко за вікном падає лапятий сніг. У неї був свій відлік часу, своє розуміння його швидкоплинності. Проте сьогодні все було по-іншому. Голова здавалось легкою, дихалось якимось по-особливому глибоко і приємні сутінки в кімнаті лащились до обличчя.

«Мамо?» - тихо покликала дівчинка, і яскравий потік світла вмить заповнив кімнату. Здавалося, мама стояла під дверима, хоча по заляпаному фартушку було видно, що вона чаклувала на кухні. «Що, Насю? Де болить?»- жінка легенько доторкнулася до чола доньки. Гаряче... «Мамо, а тато де?» - невеселий потік думок перебив тихий голос Насті. «Зараз прийде з роботи, доню. І Сашко прибіжить зі школи вже скоро. Ось я тобі капелюк наллю поп'єш», - мамин голос звучав як ніколи ясно й виразно. Настя радо закивала головою і довірливо всміхнулася: «А знаєш, мамо, мені вже так добре-добре, і нічого не болить». Слова наздогнали маму і несподівано вдарили, відлунюючись болем у серці. Проте гримаса гострого жалю на обличчі відразу ж змінилася на усмішку, і рука, наливаючи каплі, навіть не затремтіла.

Настя слухняно проковтнула мікстуру і відкинулася на подушку. «Мамо, а там сніг?»- біла темрява проглядала крізь штори. «Сніг, доню, сніг...»- мама підійшла до вікна, і постояла хвилю, дивлячись у віконну раму на доньчин контур. «Ти йди, мамо...Я полежу. Татка покличеш», - голос Насті нагадував тихий шепіт вітру. Мама нечутно вийшла з кімнати й лише за дверима раптом аж зменшилась, згорбилась під невидимим тягарем. У голові звучав голос «Мамо, в мене нічого не болить», а разом з ним відлуння іншого, лікарського «Наостанок їй буде легше». Із гіркої

https://lh3.googleusercontent.com/proxy/D_y4M-boXiQByYwgrnTxihmVm5uhzPKOZQhEmY-YV5wYa70Qp4z-E5ZI9NheXWu3SHG92LH7xD-

задуми її вивів голос чоловіка. «Кекси згорять, дорога», - Микола разом із Сашком, своєю зменшеною копією, стояли на порозі кухні. Обоє стривожено дивились на жінку. Олена не маючи сил говорити махнула рукою у сторону кімнати доньки, і заходилася біля кексів. Мовчанки та тихі розмови для їхньої родини стали звичними як холодні вечори надворі.

Настя саме старалася дотягнутися рукою до дитячої Біблії, коли в дверях з'явся батько. «Привіт, Білий Цвіт! Як настрої?» - жартівливо відсалютував він. «Татку, мені так гарно... Так сонячно», - худенькі ручки окреслили величезне коло, яке мало б пояснити весь стан. «Ну і молоток! Хочеш почитати?», - лагідна усмішка розгладила зморшки на Миколиному обличчі. Настя мовчки кивнула головою, і Микола розгорнув Біблію на тому місці, де закінчили вчора.

Побачивши зорю, вони зраділи дуже великою радістю. «Тату, це ж Різдво! Швидше б воно прийшло...» - Настя мрійливо подивилась у вікно, за яким пролітав листопадний сніг. «А воно прийде, маленька. І не обов'язково чекати свят, Різдво приходить тоді, коли ти готовий відкрити своє серце для щастя», - Микола схилив голову на бік, щоб донька не побачила мокрих очей. «А знаєш, тату, я готова до Різдва! Мені так добре і тепло, як ніколи» - Настя відірвала голову від подушки і жваво забігала очима по кімнаті. «Різдво! Тату, давай сьогодні у нас буде Різдво! Ти ж також готовий бути щасливим, правда?» - дівчинка притулилася до батька. «Так, сонечко, готовий. З тобою я завжди щасливий. І мама, і Саша також», - чоловік торкнувся дитячої голівки поцілунком. Дві пари уст одночасно промовили «Різдво», і слово повисло в повітрі, легенько пропливло кімнатою, ніжно торкнулося втомленого обличчя жінки на кухні та серйозного хлопчика під дверима, і непомітно розчинилося.

Під вечір сніг побільшав, листопадний вихор перемішався зі сніговим. Настя напівлежала на ліжку, прихилившись до батькового плеча, та слухала дивовижну історію народження Христа. Олена напівобіймаючи сина, також поринула в розповідь, проте час від часу кидала тривожні погляди на умиротворене личко доньки. Десь угорі, за сніговою завісою, сходила зоря. Вони святкували Різдво...

Молитва

Та ніч була по-особливому темною. Крізь хмари не було видно навіть натяку на бліде світло місяця чи зірок. Сніг, який почав падати густою лавиною ще в обід, досі не спинився. Вітер глухо стугонів і грався білою порошою. У таку ніч хотілося сидіти у теплій хатині й думати про щось тепле та приємне. Марта вкотре підійшла до вікна і, склавши рупором долоні, нахилила обличчя, тривожно вглядаючись у заметіль. Марно, всюди біла темнота... У грубці палахкотіли дрова у якийсь дивний унісон із завиванням вітру надворі. «Мете... Тепер навіть у село не пройдеш. Хоч би до завтра перестало», - майнула ластівкою думка. «Мамо...» - почулось тихеньке. Марта метнулася до ліжка: «Що, сонечко, що ти хотіла?». Але доня вже знову забулася у тривожному сні. Марта доторкнулася чола дитини і відсахнулася - воно було як жаринка. На очі набігли сльози. Вже третій день Вірочку не залишає температура. Марить дитя, їсти не може, а сама гаряча така, аж палахкотить. І ніяк ту температуру збити не можна. До найближчого села кілометрів зо п'ять, якби могла, то крізь заметіль ішла б, але доньку страшно залишати саму. Та й зима не на жарт вдалася цього року. Марта стомлено присіла на краєчок ліжка і задумалась. Вдивлялась потайки в обличчя доньки, що нерівно дихала крізь неспокійний сон. «Хоч би поправилась...» - біль залізним обручем стиснув материнське серце.

Заплющила очі і ринула в марево спогадів. Її дитинство... Фотографія батьків на тумбочці... Марту виховувала бабуся. Замінила їй і батька і матір. Читала на ніч історії із старенької Біблії, варила смачні обіди, допомагала з уроками. «Пам'ятай, дитино, я не завжди буду з тобою. Але знай, що з тобою буде Бог. Поклич - і Він почує. Колись ти це обов'язково зрозумієш», - в останній день школи сказала старенька внучці. Марта любила бабусю, хоч деколи не зовсім її розуміла. Коли бабуся померла, вона відчула, що втратила людину, яка, може, єдина в світі, була прихильна до неї. Життя завертілося з шаленою швидкістю: університет, друзі,

[https://www.google.com/
url?sa=i&url=http%3A%2F%2Fsviti.com.
ua%2Fbestphoto%2F28594&psig=AOv-](https://www.google.com/url?sa=i&url=http%3A%2F%2Fsviti.com.ua%2Fbestphoto%2F28594&psig=AOv-)

робота. Народження Вірочки стало світлим щастям у її житті. Сама не знаючи материнської любові, старалася сповна вділити турботи доньці. Мріяла, гралася, милувалася з малої... А тепер... Марта тривожно поглянула на дівчинку. Спить... Що ж то робити?. «Поклич – і Він почує»,– знову прийшли на думку бабусині слова. «А як же його покликати? Як знайти правильні слова?»– розпач усе більше поглинав душу жінки. Ї вона вирішила спробувати. «Боже, я знаю, що ти є. Бабуся мене ніколи не обманювала. Подивись на цю дитинку, вилікуй її. Карай за мої гріхи мене, а не це дитятко. Будь ласка, Боже... Допоможи... » – шепотіли губи та серце. Марта і незчулася як задрімала. В сні їй було тепло й затишно, здавалося то бабусині руки пригортають себе, заспокоючи, а її тихий голос говорить, що все буде добре. Все буде добре, бо Він завжди чує.

Прокинулась раптово від доньчиного голоска: «Мамо! Як снігу багато надворі!» Стривожено піднялась і підбігала до доньчиного ліжка. Нахилилась, притулила долоню до лоба – теплий. «Ти знаєш, мамо, я вже, здається, здорова. Але така голодна. Мені б чогось поїсти...»,– Вірині очі сміялись. Та Марта сама бачила, що доньці полегшало. Очі защипало від непролितих сліз. «Дякую, Боже, що вислухав... Дякую»,– шепотіла, обіймаючи доню.

А надворі поволі затихала хуртовина. Рясно сходили зорі...

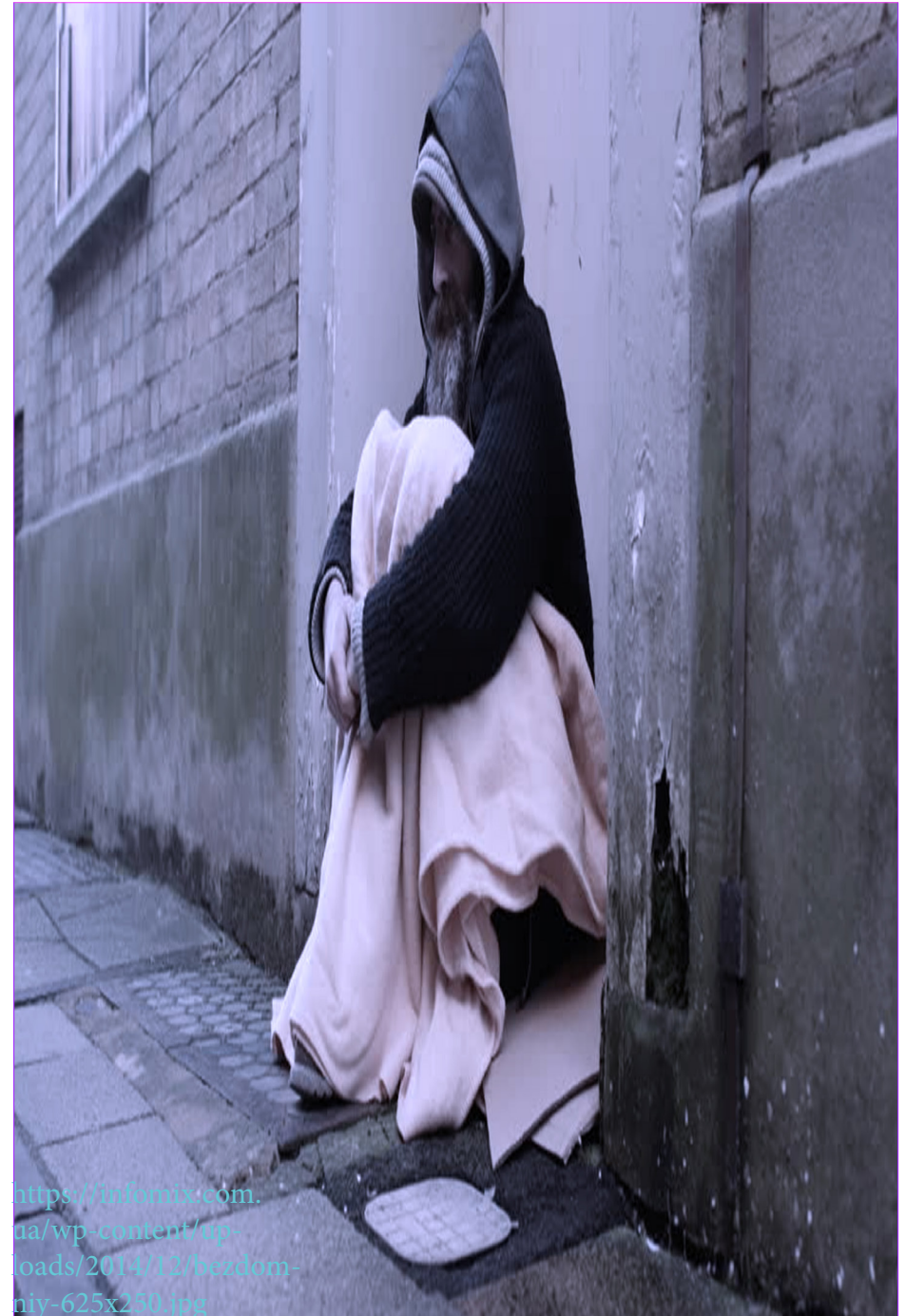

Помаранчевий сніг

Катя вибігла з роботи, і так як була, у розхристаному пальті та з сміттевим пакетом у руці, побігла на зупинку. Сніг лише злегка покрив землю, проте повітря уже пахло зимою, свіжістю та мандаринами. Мандаринами? Катя трішки притишила ходу, вдивляючись у різнобарвні ряди лавок з продуктами. «А чому би й ні?», – подумалось, і вже через хвилину трішки спантелечений продавець відважував оранжеві сонечка. Каті не стоялось, і вона притупувала на місці, всміхаючись собі і всьому світові. Волосся вибилось з-під шарфика, й у ньому губилися поодинокі сніжинки. Проте їй було все одно на погоду, адже перша зарплата вже в гаманці. Продавець зосереджено зав'язав пакет, який блискавично перекочував у Катині руки. «Дуже вам дякую», – Катя тицьнула купюру і звернула в бік зупинки. «Дівчино, здача!» – молодий хлопець крикнув у спину дивної клієнтки, але вона лише пришвидшила ходу. «Дивні люди», – продавець глибше запхав руки в кишені, марно намагаючись зігрітися.

Катя простояла всю дорогу в маршрутці, хоча були вільні місця. На пропозицію якогось дідуса присісти, вона відповіла такою осяйною усмішкою, що той аж на мить заплющив очі від дива. Давненько йому так не усміхалися, як ця дивна дівчина в розхристаному пальті. На своїй зупинці Катя жваво вистригнула з автобуса і, не збавляючи темпу, рушила додому. «Як добре, що завтра вихідні», – думалося мимоволі. «Ой, я ж сміття не викинула! Я ж із ним їхала», – раптовий здогад зупинив Катю, і вона аж почервоніла від сорому. «От роззява!», – подумки сварила себе, викидаючи пакет у сміттєвий бак. Вона все ще злилась на себе, піднімаючись ліфтом та відкриваючи квартиру, але при цьому на її обличчі квітгла замріяна усмішка...

Для Данила цей день тягнувся надто довго. Перший сніг означав те, що незабаром настануть морози. А до них він не був готовий.

<https://infomix.com.ua/wp-content/uploads/2014/12/bezdomniy-625x280.jpg>

«Ти ніколи до нічого не готовий», – скептично дорікнув він собі, потираючи занімілі долоні. Сьогодні йому навіть вдалося «припалити» – розпалити невеличкий вогник між сміттєвими баками. Правда, полум'я горіло недовго, проте хоч якусь частинку тепла подарувало. «Проте не їжі», – підкинув скептичний голос. «Не їжі», – погодився Данило, не маючи сили сперечатися. Та й проти чого сперечатися: ось уже третій день, коли його шлунок напівповний. І це, враховуючи його вміст, навряд чи можна назвати повноцінним харчуванням.

«Ха-ха! А ти колись чув, щоб безпритульні повноцінно харчувалися?», – ехидний голос не змовкав. Данило проігнорував його, хоча відповідь була відомою. Він міг би посперечатися з тим, що він безпритульний тільки умовно, й не потрібно його порівнювати з іншими безхатками, але змовчав. Здається, сніг не лише припорошив землю, а й душу чоловіка. Данило відчужено дивився на маленький шматок міського краєвиду, що проглядав із-за двох сміттєвих баків. У вікнах квартир уже світилось і, напевно, втомлені від роботи люди готували вечерю, збирались родиною або просто відпочивали.

На згадку про вечерю, йому приємно замлоїло в животі. «Треба все таки пошукати щось», – Данило спробував піднятися, але замерзлі ноги не слухались. З боку вулиці почулись роки і чиесь швидко бурмотіння. Данило зіщулився на своєму місці в очікуванні лиха. «Тільки б не вони... Боже, хай це не будуть вони», – думав, пригадуючи одну з тих кривавих розборок за територію. Кроки затихли біля контейнера, щось тихо шурхнуло в його темну глибину. На прощання рипнувши снігом, людина пішла вулицею далі.

«Минулося», – полегшено зітхнув Данило, подумки кепкуючи із себе. Сніжинки падали на його руки і не танули відразу, а ще хвилючку чекали, мовби дивуючись чому така холодна шкіра в людини. «Ач, які гарні», – думав Данило, згадуючи бачений у дитинстві збільшений малюнок сніжинки. Сутеніло швидко, тому чоловік усе таки вирішив пошукати щось їстівне. Важко піднявся на ноги і хвилинку стояв, слухаючи як відживляються задубілі кінцівки. Перший крок відізвався різким болем у всьому тілі. Данило всім тілом навалився на бак, чекаючи коли туман розсіється в очах. «Ех, підкосило тебе, чоловіче», – у скептичному голосі з'явилися співчутливі нотки. Данило всміхнувся і пошарив рукою по дні баку. Пакети різноголосно

зашелестіли, мов за невидимим порухом руки диригента. «Швидше всього безпритульного», – зіронізував внутрішній голос. «Ет!», – відмахнувся Данило зосереджений на одному з пакетів. У темряві бака неможливо було щось розгледіти, але рука намацала кругленькі і напівтверді предмети. «Іграшки?», – промайнуло в голові здивоване. Дивно, адже на цьому боці смітника іграшки ще не знаходили...

«Їжу також рідко знайдеш», – не вгавав внутрішній голос. Проте Данило не звернув на нього уваги, досліджуючи вміст пакета. Чоловік підніс одну кульку до носа і вдихнув солодкий аромат.

Вона пахла... мандаринкою. Мандаринкою? Данилові на якусь мить здалося, що він втратив розум, адже яким чином у його руки міг потрапити цілий пакет оранжєвих сонечок? Він витягнув ще кілька фруктів із пакета та зачудовано милувався ними. Помаранчеві м'ячики тісно притулились один до одного та, здавалося, зігрівали його широку долоню. «А пам'ятаєш, як...», – внутрішній голос набув мрійливої тональності. Данило кивнув, бо добре пам'ятав ті теплі зими, коли морози не були страшними, діти просили мандаринків і чекали снігу. Коли приходило затишне Різдво, вечори були переповнені сміхом, а в квартирі пахло м'ятою та любов'ю. Якось могутня хвиля втоми та спокою всією силою налягає на нього, і він повільно опускається, притискаючи до грудей теплі мандаринки...

А в сусідньому будинку Катя вкотре дивується зі своєї неувважності, досліджуючи вміст пакета зі сміттям. «Ну як можна було викинути мандарини?», – питає себе крізь сміх.

А небо сипле і сипле помаранчевий сніг.

Прогулянка

Артем вийшов на поріг лікарні й раптово зажмурився від золотого сонця, осені та стрімкого нема, що здавалось от-от зірветься і впаде на землю всією своєю блакитною тяготою. Було надто незвично бачити таке різнобарв'я після одноманітності лікарняних стін. Артем мовчки кивнув медсестрі та повільно рушив парком. Жовтень цьогогоріч радував погожими днями, і навіть рука в теплу погоду менше капризувала. При згадці про кінцівку Артем досадливо подивився на перев'язану від ліктя до плеча руку. «Каліка», – подумалось глумливе. Зграя думок метнулася у минуле...

Знову хвиля шалених вибухів. Десь ліворуч гуркотять танки, тіло наче злилося навіки з вологою землею.. Артем сильніше стиснув автомат і напружив зір, щоб розрізнити бодай обриси того світу, що знаходиться за пеленою густого туману. В голові дрібно вистукували молоточки, все тіло боліло від незручної пози. Артем на хвилинку замружив очі і перед ним постали як жива Лана. Ті самі лукаві зелені очі, розкішне каре, легкий шлейф лимонного аромату. Здавалось, от-от ліва брівка насмішкувато зігнеться, а в очах загориться зелений вогонь. Лана була дівчиною-вогонь, лідеркою їхньої маленької групи молоді та предметом обожнювання всіх холостяків їхнього села. Артем закохався у неї ще в сьомому класі, хоча вона всіляко ігнорувала знаки уваги худорлявого хлопчини. Звернула на нього увагу лише, коли йшов на війну. «Повертайся, я чекатиму!» – сказала задушевно. Проте він тоді так і не зрозумів: були ці слова щирими чи адресованими на публіку, яка зібралася проводити його. Так чи інакше, Лана була його ідеалом та джерелом сил під час нелегкого солдатського буття. Раптовий розрив снаряду на хвилину оглушив Артема, перервавши його роздуми, а вже за секунду хлопець відчув різкий біль у руці, і його свідомість ніби канула у рятівну темряву...

Меланхолію осінньої прогулянки перервав різкий дзвінок телефона. «Телефонує мама», – висвітлилося на екрані смартфона. Секунда вагання і Артем збиває дзвінок. «Потім поговорю», – обіцяє сам собі, звертаючи вліво. Листя приємно шурхотить під ногами

Й він знову закутується у пелену роздумів. Так, лікарі врятували половину руки та життя, але що чекає його далі? Жити можна і без руки, проте чи звикне він до того існування? Артем сідає на лавочку і замислено дивиться в небо. Лана поїхала на стажування у Вроцлав, і навряд чи згадує про нього. Принаймі чат у месенджері мовчить уже два місяці. «А вона й не обіцяла писати», – єхидно підкидає внутрішній голос. І з ним Артем погоджуючи, підставляючи обличчя під теплі сонячні промені. Зв'язок з товаришами також давно вже втратився, і він досі не знає чи живі вони. Звичайно, можна було б поцікавитись у реєстрі чи архівах, проте завжди його спиняє одне. Що як у живих не залишилося нікого? Якби це смішно не звучало б, але він просто боїться почути всю правду.

Артем розплющує ширше очі й апатично спостерігає за поодинокими перехожими. Їх усіх об'єднує цей лікарняний парк, сама лікарня і це майже дитяче захоплення від прогулянки. Сусід по кімнаті також постійно рветься надвір, де одночасно пише кострубаті вірші, виголошує компліменти медсестрам та світить на весь парк усмішкою. І зовсім не переживає, що одноногий. Одного разу Артем запитав його, що дає йому стільки енергії. Той на хвилинку посерйознішав і кивнув головою вгору. Тоді це була лікарняна стеля, але сьогодні Артем бачив над собою небо.

«Це ж треба так любити небо», – трохи скептично думає він, хоча розуміє, що сусід мав на увазі щось інше. Щось Вище і Надійніше. Хлопець зосереджено дивиться в небо, намагаючись віднайти відповідь на своє питання. Проте воно мовчить, лише вряди-годи пробігають табуни легких хмар. «Прийду й запитаю в Максима», – вирішує Артем, підводячись.

Дорога назад знайома, проте Артемові здається, що він нею йде вперше. Серйозно киває знайомій медсестрі, проте через секунду дивує її величезним букетом осіннього листя. Вона спершу тривожно дивиться на пацієнта, але згодом вдячно усміхається. Артем заходить усередину, йде безликим коридором і дивується, чому йому так раптом стало легко. Вже піднімаючись сходами, нашвидкуруч набирає текст мамі. Йому здається, що в нього вирости крила, на яких він мчить у свою палату Тільки для одної відповіді. Тільки для одного питання: ким є Він?

Рудий Мікі Маус

Сонячний зайчик торкнувся носика й швиденько перестрибнув на шафу. Мікі Маусу не дуже хотілося вириватися зі сну, проте сонце взагалі втратило совість і почало припікати його мордочку. Коти не хмуряться, але саме так можна назвати гримасу Мікі. Кіт розпрямив лапий потягнувся на зустріч сонцю. Прислухався до тишеного гамору на кухні. Сьогодні – вихідний, і тому господиня Надя уже від самого ранку метушиться біля плити. Аромат млинців різко вдарив йому у ніздрі, й кіт зрозумів, що невимовно хоче їсти. Поважно пройшовся коридором, і потерся хвостом об Надині ноги. «О, Мікі Маусе, ти сьогодні раненько! Почекай, зараз будемо снідати», – господиня заклопотано всміхнулась. «Я б спав ще, але мене розбудило сонце», – пожалівся кіт, проте Надя, зайнята млинцями, не звернула уваги на муркотливу скаргу. «Ну то почекаю. Зараз Саша-Таня прибіжуть», – гордо подумав ображений Мікі, і гоноровито влігся у куточку.

Саша-Таня завжди вимовлялись разом, і лише в поодиноких випадках хтось міг покликати їх окремо. Від самого їхнього народження Саша була завжди лідеркою, першою у розвагах та затіях, а Таня її палкою шанувальницею та подругою у всіх справах. Проте не забуваймо, що звати їх Саша-Таня, і ніяк інше! Мікі Маус з нудьгою дивиться на двері кухні, чекаючи, коли ввірвуться два чорнявих та голодних вихори. Й вони не забарились.

Надя саме куштувала абрикосове варення, коли двері рвучко відчинилися. Саша-Таня на найвищій швидкості, яку тільки можуть дозволити чотирирічні ніжки, ввірвалися до кухні з реготом та галасом. Саша відразу кинулася вітати Мікі Мауса, який від такої уваги заусміхався і геть забув про образу. Таня ж підійшла до столу, замислено оглянула млинці з варенням, і запитально повернула голівку до Наді. «Сідайте до столу, Саша-Тань. Мікі Маус обійдеться без твоїх обіймів», – мама мимоходом погладила голівку Тані й строго подивилась на Сашу. Та на мить уперто нахмурила брівки, але відразу ж усміхнулась, кинулася

до Наді й обійняла пухлими ручками її стан. «Ех, дзиго! Йди вже снідати», – жінка лагідно скуйовдила русяві кучерики доньки.

Поки малі влаштовувались до сніданку, Мікі Маусу набридло бути стороннім спостерігачем. «Ей, а ти про мене забула?» – спитав він, легко дряпаючи Надину ногу. Та нарешті звернула на нього увагу, підняла його так високо, що він аж зажмурився від страху, і жартівливо полоскотала животик. Вдоволене муркотіння kota злилося із сміхом близнят та Наді. «Зараз я тобі молочка наллю, не ображайся, рудику», – Надя зручно вмовивши Мікі на лікті, саме йшла до холодильника, коли почувся звук відногодзвінка навайбер.

«Татко дзвонить! Татко дзвонить!», – вереснули Саша-Таня і вихором зникли з кухні. Надя на секунду завмерла біля холодильника, а потім, зовсім негуманно тицьнувши kota на землю, поспішила за доньками. Мікі саме хотів знову образитися, але голос господаря спинив його. Чий-чий, але цей голос він добре пам'ятав і любив. Саме він колись його врятував із холодної вулиці, назвав Мікі Маусом і познайомив із Саша-Танею. «Проте ж Олег не повернувся ще... Як голос може існувати окремо від людини?» – котячий мозок задумався над цим питанням. «Хмм... Піду подивлюся», – вирішив Мікі, поважно прямуючи до кімнати.

Саша-Таня саме навперебій розказували, яким смачним був сніданок, коли Мікі опинився біля ніг Наді. Він задер голову догори, щоб краще роздивитися екран ноутбука, але побачене змусило його злякано притулитися до підлоги. Там усміхався і кивав головою Олег, справжнісінький Олег з його блакитними очима й посивілим волоссям... «Проте чому видно тільки голову?» запитав у голос кіт.

Його питання викликало нову хвилю захвату в Саша-Тані, й вони разом почали демонструвати татові, як Мікі Маус виріс, і який у нього пишній хвіст. Надя сміялася, чогось втираючи сльози, малі репетували, а Олег серйозно кивав, оцінюючи красу Мікі Мауса. «Коли ти повернешся?» – звернувся кіт до господаря, трохи оглухнувши від криків довкола. Мабуть, Олег почув його, бо перебивши гамір дітей, сказав: «Надю, уже рейси відкриті. То я квиточка зранку взяв на середину грудня. Як не заблокують кордони, чекайте вдома скоро». Надя кивнула і чогось схлинула. Кіт також поважно кивнув і трохи зневажливо глянув на господиню.

[https://www.google.com/
url?sa=i&url=https%3A%2F%2Fjavasea.](https://www.google.com/url?sa=i&url=https%3A%2F%2Fjavasea.)

«І чого плакати? Радіти треба, Олег приїде, дякувати Богу. Засидівся він уже в тому Лондоні. Якраз до Різдва встигне», – мовив він до Наді, але та лише торкнулася його шерсті легким дотиком. Таня-Саша бурхливо висловили свої емоції від близького приїзду тата, й запевнили, що є і будуть найчемнішими дівчатками на планеті. Олег усміхався та хитро підморгував Мікі Маусу та Наді, які прекрасно розуміли, що Саша-Таня – далеко не еталон чемності. «А в нас дощик не перестає... Ллє та ллє, як з відра», – Олег почав демонструвати вид з вікна на лондонські вулиці. Проте Мікі Маус поринув у свої думи, зручно вмовившись між близнюками.

Так, Олег уже третій місяць не може вибратися із того дощового Лондона тільки тому, що закриті кордони. Мікі Маус не дуже добре розуміє, що таке та пандемія, але напевно щось серйозне. Ось і Саша-Таня до садочка не ходять, а вдома стирчать. Хоча Мікі від цього і веселіше. От тільки Надюшка да. Працювати бухгалтером дистанційно не так легко, як здається. Мікі одного разу захотів переглянути бланки та доповіді, мовляв, ну що там пишуть розумні люди.

Проте господиня його бажання допомогти не оцінила і вигнала відбувати каторгу в кутку. Мікі Маус тоді на неї образився, але зараз розуміє, що вона була права. «Ми переживемо це», – каже він до господині, але вона зайнята розмовою, не чує цієї обнадійливої фрази. Кіт знову поринає у роздуми, які губляться десь у пелені сну. «Цікаво, а які на смак лондонські сосиски?» – востаннє, що промайнуло в котячій голові, і він поринув у міцний чоловічий сон.

«Мікі Маусе, вставай! Бідний котику, ти так і не поїв», – Надин голос виволікає kota із сонної країни. Таня-Саша вже зайняті мультиками, й Олег на екрані зник. Надя несе kota в кухню, щось бурмочучи під ніс. І здається Мікі Маусу, що він найщасливіший котяра в світі, а коли поп'є молока, то взагалі прекрасно буде. «Ще б Олег швидше вернувся», – думає він, пригортаючись до господині. Сонце заливає кухню, і Мікі Маусу стає шкода господаря з його лондонським дощем.

Кіт не знає, що в Лондоні вперше за довгий час перестало дощити...

Серце друга

Пилипу боліло в грудях. З самого ранку щось глухо стугоніло в самій середині, і він довго не міг розігнати жовті кола перед очима. Та й зараз він сидить біля теплої грубки, полум'я радісно палахкотить, а йому щось муляко на душі. Чомусь сьогодні й Софія згадується...

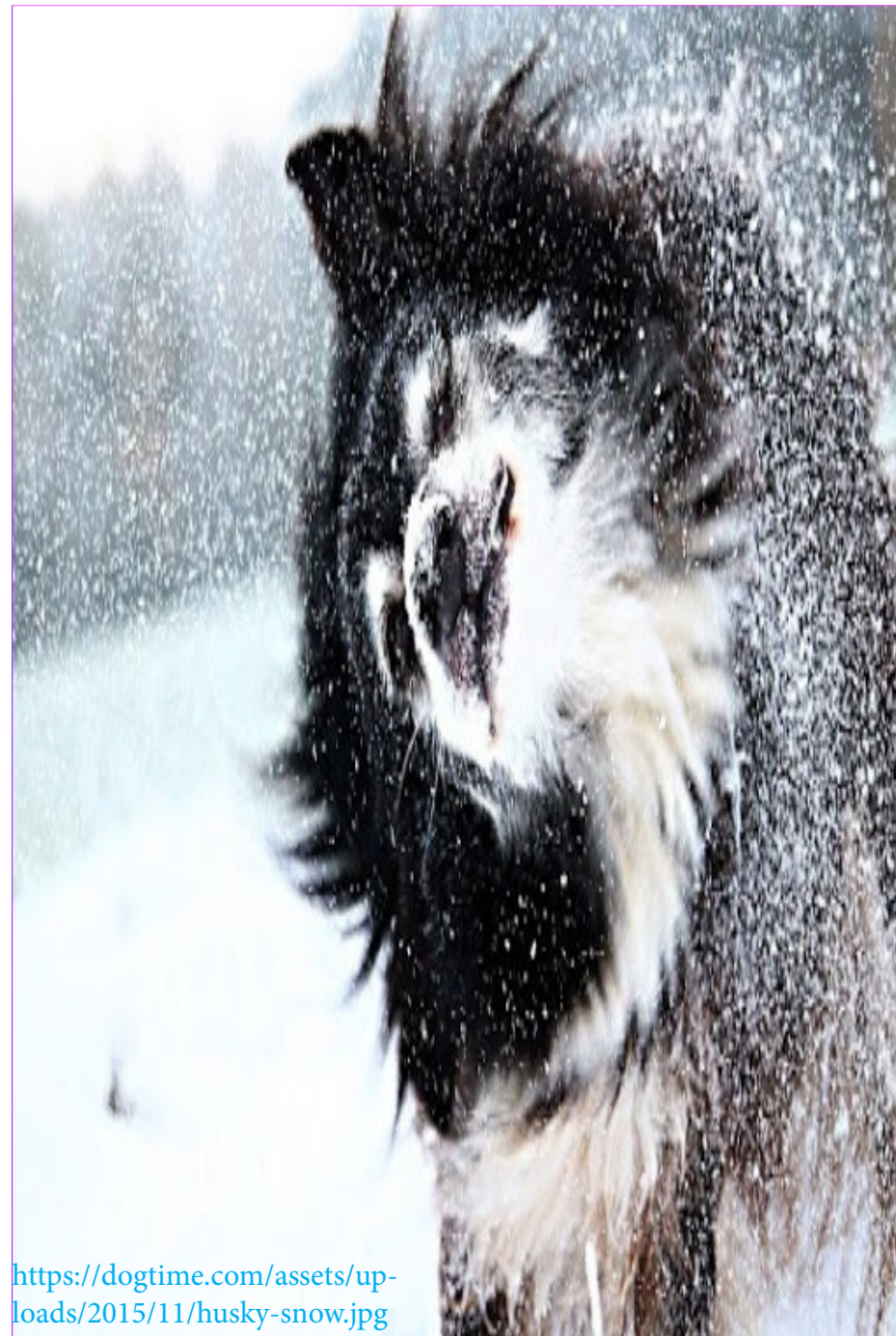
Ось уже другий рік без неї, а здається уже Вічність промайнула. Пішла його Соня, а йому все видається, що вона з ним. Правда, сьогодні навіть це відчуття якесь притуплене, й самотність гостро зиркає із кожного кутка хати. Пилип механічно розтирає груди й заходиться у новому нападі кашлю. Кашель потрясає все його худе тіло, відлунюється гострим болем у важкій голові. Пилип встає і через силу шкандибає до пічки, на якій гріється чай. Випиває так, як є з каструлі, і втомлено сідає на ліжку. От уже два тижні, як ходив по дрова, й змерз у ноги. Той холод і в сини не годиться тим морозам, який він переживав у молодості, але старечому тілу його було досить. «Старієте ви, друзі. А скільки кілометрів сходили...» – каже Пилип, закутуючи ковдрою ноги. У кімнаті напівтемно, але чоловіку не хочеться вмикати світло. Сніг надворі разить утомлені очі, і Пилип думає, що тепер до його воріт не так легко вже й дійти.

Мовби у відповідь на його припущення, хтось тихенько не то стукає, не то дряпає у двері. «Заходіть, хто там», – Пилип сам дивується як глухо звучить його голос. У відповідь чути тихеньке скавуління. «А, це ти, друже», – Пилип усміхається і повільно човгає до дверей. Жовті кола перед очима починають рухатися з шаленою швидкістю, дихання збивається. Пилип спирається на одвірок і мовби уві сні, бачить свою руку, яка тягнеться до ручки дверей. Двері подаються легко, і раптове світло снігу білим снопом відкидається на підлозі. Чорний собака, по хутрі якого видно, що його власник досліджував снігові заметілі, жваво вбігає в хату. Пилип важко віддихується із трудом зачиняє двері. У відповідь на запитальний погляд Лорда він удавано бадьоро знизує плечима, але це викликає потужну хвилю кашлю. У перерві між нападами

Пилип старається добрести до ліжка, і йому нарешті це вдається під притишене виття пса. Сніг на чорній шубі Лорда поволі тане, й тепер він сидить у великій калюжі й стурбовано дивиться на друга. Пилип поволі заспокоюється і рукою кличе собаку. Гладить його мокро хутро, зазирає у вічі, і здається, йому, що на весь білий світ залишилися лише вони двоє. Правда, ще десь там за сніговими кучугурами, вогні міста супроводжують щодня Андрія. Пилипів погляд мимоволі метається на столик, де поряд з весільною фотографією лежить подарований Андрієм телефон. Він зовсім не вписується у цю хату з її домотканими килимами, вишневою грубою та стареньким радіо. Проте Пилип сину про це в останню зустріч не зміг сказати. Андрій у нього добрий, кожні вихідні приїжджає, дзвонить, коли випаде вільна хвилинка. Але вже 2 дні телефон мовчить, і якесь недобре передчуття стискає хворі груди.

Андрій удався весь у Софію. І вродю, і добрим розумом, а от звідки з'явилася у нього ця впертість, яка допомагала вчитися, виїхати до міста й влаштуватися на гарну роботу, Пилип не знає. Він з Софією люди сільські, тихі. Проте за сина він радів. Хвалився друзям, що вчений у нього Андрій і дівчину добру має. А у відповідь на скептичне питання, чому син не забере його до міста, відповідав просто: «Добре мені тут самому, та й могилка Соні біля мене. Мо' колись і до Андрійка переїду, але не зараз. Не зараз...» Пилип згадує ті часті розмови й думає, може варто все таки було перебраться до сина на зиму. «А так залишилися ми самі тут», – тихо каже до Лорда. Той серйозно киває головою, і віддано дивиться в очі.

«Вибачай, друже, навіть не маю, що дати тобі їсти», – винувато всміхається Пилип. При згадці про їжу хвіст собаки енергійно вдаряється об підлогу, а очі радісно блискотять. Проте скоро він розуміє, що обіду не буде, але не показує свого розчарування, а з співчуттям дивиться на виснажене обличчя людини. «Я не голодний, а от за тебе переживаю», – говорить його пильний погляд. Пилип щільніше закутується у ковдру й дивиться за вікно. У хаті напевно досить тепло, але його тіло вимагає більше тепла. Кашель уже затих, а біль у грудях притупився. Пилип думає, що на цих вихідних приїде син, буде сидіти біля нього й жваво розказувати про місто. «Ет, старий, уваги тобі хочеться. Мо' Андрійко на ліжжі

<https://dogtime.com/assets/uploads/2015/11/husky-snow.jpg>

підє, в тих містах такої волї немає», – подумки докоряє собі старий, згадуючи як почервонїлий та веселий син повертався із лижні.

Образ сина поволї мутнішає, і Пилипу здається, що він падає десь у теплу безодню. Йому раптом стає затишно й добре, тіло вже більше не ломить, усю душу мовби окутує якийсь невагомий спокій. «Це ж Рїздво буде в недїлю», – думає він мимоходом, провалюючись у сон...

Лорд уже втратив відлік часу. Вже сутенїло, а Пилип так і не прокинувся. Лорд кілька раз підходив до ліжка, напружено вслухався у хворобливе дихання друга, старався вловити стук його серця. Темрява відкидала на підлозі довгі тіні, вогонь у пічці давно вже погас, і Лорду здається, що настав уже новий день. «А якщо Пилипу не покращає... Може варто Тамару покликати?» – думає Лорд, стривожено дивлячись на темне ліжко. Пилипова хата стояла осторонь села, аж біля лісу, а невгамовна Тамара, колишня подруга Софїї, завжди знаходила час відвідати старого. Проте ось уже тиждень, як вона не навідувалася... Мабуть, не дуже добре шкандибати крізь снігові замети.

І Лорд вирішує. Останній раз дивиться у бік господаря, спинається на лапи й тихенько прочиняє двері. Виходить і ще хвилинку чекає під дверима, вслухаючись чутливим вухом у хатню тишу. А потім розвертається і мчить у бік села. Лапи грузнуть у снігових заметах, ніс поволї замерзає, але він не стишує ходу. Він боїться, що якщо зупиниться, зупиниться і серце друга...

З іншого боку села, тихенько гальмуючи на слизькій дорозі, їде машиною до батька Андрій...

Сюрприз

Всеволод на хвилинку відірвався від ноутбука та втомлено потер очі. Дизайн завжди приваблював його, але сьогодні не працювалося. «Творче вигорання, старий», – хмикнув Всеволод, прямуючи до кухні. Кожного разу, коли він заходив сюди, йому здавалося, що це не його кухня. Останнім часом тут чїтко вчувалася рука дбайливої господині. Та й взагалі вся його холостяцька квартира тепер ніби потеплішала, поширшала і пояснишала. Хто б міг подумати, що в нїй навіть так швидко з'явиться дитина. При згадці про чадо Всеволод нахмурих брови. Не можна сказати, що в нього відразу вибухнула батьківська любов до пасинка, але хлопця поважав. У межах чоловічої солідарності він розумів, що син Полїни не відразу прийме його, тому й поблажливо оцінював бунт малого. Поки цей мовчазний протест не переріс у затяжну блокаду.

Сергїй не сперечався з ним і не коїв збитків, проте мовчазний погляд сірих очей був важчим за удар. Полїна всїяко старалася примирити двох чоловіків, але ніякого прогресу за два місяці не вийшло. Ще й фотографії... Всеволод задумливо ковтнув апельсинового соку. Фотографії акуратно стояли в Сергїя на столику. Ряд знімків у дерев'яних рамочках, на яких у різних ракурсах, і на різних етапах життя була зображена щаслива сім'я. «Без тебе...» – підкинув внутрішній голос. «Без мене», – погодився Всеволод, згадуючи фотографії. Там смїявся, обїймав Полїну, підкидав Сергїя угору зовсім інший чоловік. І хоча це виглядало абсурдним заздрити мертвим, але Всеволод заздрив йому. Кожного разу, коли бачив як темніють Полїнині очі, коли вона дивиться на ці фотографії у кімнаті сина. Кожного разу, коли бачив, що Сергїю більше подобається товариство німих знімків, ніж його.

Апельсиновий сік здавався гірким, і Всеволод поклав його в холодильник. Хвилинку постояв біля широкого вікна, з якого відкривався урбаністичний пейзаж. З роками йому здавалося, що місто негативно впливає на нього, тому на вихідних завжди

старався виїздити за місто. Поліну також у неробочі дні місто не приваблювало, а от Сергій завжди знаходив причину залишитися вдома. Як на 12 років, упертості йому хватало через край. Всеволод зітхнув і попрямував до свого кабінету. Проте біля кімнати пасинка зупинився і по-злодійському приклав вухо до дверей. Хвилинку не чув нічого, але згодом почулося напружене гудіння комп'ютера. Сергій пристрій був старомодним та малопродуктивним, проте той вперто користувався тільки ним. На куплену Всеволодом нову модель ноутбука, хлопець лише глянув мигцем і заховав у шафу. Всеволод впевнений, що той досі навіть не розпакував подарунок.

Чоловік ще трохи постояв під дверима і нерішуче постукав. Так і не почувши запрошення, увійшов у кімнату. Погляд уже завчено метнувся до столу, де стояли фотографії, і серце відізнавалось звичним болем. Сергій не обернувся, проте Всеволод бачив, як раптово напружилися його плечі. Він не знав чому це робить, але щось змусило його наблизитися майже впритул до пасинка й зазирнути в екран комп'ютера. Мабуть, Сергію набридло робити математику, зважаючи на списані та перекреслені аркуші з кривими трикутниками та розпухлими пірамідами. Всеволод мимоволі всміхнувся, дивлячись на кільканадцять відкритих вкладок з відеоуроками з геометрії. Десь у кінці рядку причаївся огляд сьогоденського футбольного матчу. Проте усмішка Всеволода відразу згасла, коли він зустрівся із здивованим поглядом Сергія.

«Не виходить?» – чомусь невпевнено запитав Всеволод. Сергій знизав плечима й промовисто втикнувся в екран. Всеволоду раптом захотілося крикнути, гупнути кулаком по столі, щоб розворушити цей клубок вдаваного спокою. Проте він стримався і взяв підручник з геометрії. Віднайшов потрібну задачу, взяв ручку і почав розв'язувати на клаптику чистого паперу. Він не дивився на Сергія, але відчував, що той набурмосено розглядає його. Задача справді виявилася хитромудрою, проте він поволі наближався до істини. «Три», – голос Сергія розітнув тишу як гарматний постріл. Всеволод нерозуміюче подивився на пасинка. «Не п'ять, а три. Це катет, а не гіпотенуза», – повторив Сергій, киваючи на аркуш із задачею. Всеволоду здавалося, що він мчить на найвищій швидкості вниз, оскільки це було найдовше речення, яке він коли-небудь чув від

[https://www.google.com/
url?sa=i&url=https%3A%2F%2Fru.
freepik.com%2Ffree-photo%2Ffa-](https://www.google.com/url?sa=i&url=https%3A%2F%2Fru.freepik.com%2Ffree-photo%2Ffa-)

Сергія. Проте опанував себе і мовчки кивнув, виправляючи помилку.

Наступну задачу він розв'язував, тихо коментуючи свої дії. На якомусь етапі Сергій навіть гмикнув у відповідь на репліку Всеволода про підступність математичних формул. Коли всі задачі були розв'язані, в кімнаті знову запала тиша. Всеволод потягнувся, випрямляючи затерплу спину, й не дивлячись на хлопця запитав: «Хто сьогодні виграв матч?» Пройшла хвилинка, й Всеволод уже не сподівався на відповідь, коли Сергій обізвався. «Іспанія, – відповів він і додав, – 3:1... Рамос урятував». Всеволод кивнув, і, мабуть, вперше за цей час не відвів очей, зіткнувшись з поглядом Сергія. Хвилинка напруженої боротьби, й обоє чоловіків водночас опустили очі. «Хочеш подивитися?» – запитав Сергій, і сам здивувався не менше, від Всеволода. Всеволоду раптом стало важко говорити, і він просто кивнув головою.

Коли втомлена Поліна повернулася з роботи, квартира її зустріла тишею та темними вікнами. Вона вже хотіла сваритися з чоловіком, що він не береже зір, працюючи в темряві, але його в кабінеті не було. Стурбована Поліна ввірвалася до кімнати сина і ледь не впала з дива. Екран комп'ютера саме транслював футбольний матч, а Всеволод із Сергієм сиділи пліч-о-пліч на підлозі. Часом хтось із них кидав якийсь коментар, а інший щось тихо відповідав або просто кивав головою. Поліна ще хвилину постояла, спостерігаючи таку незвичну картину, й тихенько вийшла з кімнати. Навшпиньки пройшла до кухні й із замисленою усмішкою почала готувати вечерю.

У наступному матчі знову виграла Іспанія.

Чотирилапа гідність

Він повільно піднімається й несміливо прямує до мене, припадаючи на задню лапу. Я зупиняюся і перекладаю пакет з продуктами в іншу руку. «Привіт», – вітаюся здалека, знаючи, що коротка дистанція його злякає. «Привіт», – відповідає його хвіст, емоційно вдаряючись у брудний асфальт. В очах відбиваються кошлаті табуни хмар і калюжі дощової води. «Як спалось?», – запитую вдавано байдуже, повільно прямуючи вулицею додому. «Добре», – відповідає чорний брудний ніс, приношуючись до запаху осені, який перемішався із вихлопами бензину та асфальтової смоли. Ми обоє знаємо, що це неправда: цієї ночі температура вкотре знизилась на кілька поділок, і коротке, наполовину облізде, хутро навряд чи здатне захистити від холоду. Проте я мовчу, в своїх розмовах ми уникаємо незручних тем. «Джек передавав тобі привіт», – кажу, навмисне стишуючи ходу та задумливо вступаючи прямо в калюжу, де самотньо плаває березовий листок. При згадці про мого пса його очі жвавішають, хвіст робить неймовірні сальто, і вся постать ніби аж більшає. Думаю, у нього багато друзів серед собак і мало серед людей, оскільки останні так і не навчилися розрізняти в дружньому гавкоті привітливі нотки. Викривлена вліво лапа залишає за собою нерівний слід. «Може я гляну?», – пробую наблизитись, але він гарчить і оскалює жовті зуби. «Маєш мене за інваліда? Заживе скоро», – чорні очі докірливо та водночас насторожено дивляться на мене. «Добре-добре», – кажу примирливо, бо розумію: в нього також є своя, собача гідність.

Йдемо далі мовчки. Я подумки згадую, як вчора сонну тишу нашої вулички сколихнуло репетування сусідки. Її добірний баритон, який місцями зривався на альт, дуже коротко й стилістично вишукано оплакував розірвану курку та проклинав «бродячих алкоголіків». Жертва, яка за життя знесла лише кілька яєць, тепер була увінчана ореолом слави, і прирівнювалась до легендарної рябої курочки. Проте я не запитую в нього про це, адже знаю відповідь наперед. Так само, як знаю, що назвати його

[https://www.google.com/
url?sa=i&url=http%3A%2F%2F-
borova.org%2Fbezdom-](https://www.google.com/url?sa=i&url=http%3A%2F%2Fborova.org%2Fbezdom-)

бродячим рівнозначне прирівняти косинус і синус. Бродячий собака, за тими критеріями, які нам диктує суспільство, це тварина без даху над головою і господарів. У нього ж є добротний цегляний будинок, правда з вибитими вікнами й дверми, і господар, правда без життєвої опори та сили волі. Та це неважливо. Та й чи уявляєте ви чотирилапу бродягу з іменем Лорд? Я, наприклад, ні.

Бродячі собаки в нашій місцевості, взагалі, зустрічаються рідко. А навіть, якщо й виявляються такі кадри з нахилом до кримінальних дій, проблему вирішують просто: кілька пострілів або ударів палицею по голові, і кінець. Негуманно скажете ви? Перефразовуючи слова одного з таких «собачих кілерів» відповім: «Ми вбиваємо одних заради спокою інших». Я знаю, що подібна доля чекає й Лорда, але мовчу. Адже в своїх розмовах ми уникаємо незручних тем.

Ми доходимо до мого дому і я запитую «Може зайдеш?». «Ні,» – заперечно хитає хвіст, і для мене це не дивно: Лорд ніколи не заходить на чужі подвір'я і рідко приймає чийсь гостинці. Він ж не бродячий, не забуваймо. Його подальший маршрут я знаю напам'ять: він пройде ще кілька метрів, зверне направо й зайде в будинок. Може, він знайде десь в кутку стару кістку, а може, відразу ляже на подерту ковдру та заплющить напівсліпі очі. Та ,мабуть, спершу він все ж таки нашорошить покусані вуха, щоб почути уривчасте дихання господаря, який відпочиває після нічної гулянки.

Завтра, а може й сьогодні, вони пройдуть вулицею до магазину. Чоловік раз у раз вставатиме, п'яно похитуватиметься і бурмотітиме ніжні слова чи то собаці, чи то пляшці, яка стирчить із кишені. А собака чинно буде триматись позаду і пильнуватиме щоб господар не впинився під колесами. Немає бродячих собак, є лише нещасливі.

Так само й з людьми.

Подяка

Усім тим, хто критикує усі мої тексти. Знаю, що ви точно прочитаете цю книгу й знайдете сотню помилок. А також усім, хто дочитує книжки до кінця. Ну і звичайно дякую тим рідним, хто нормально ставився до моєї дводенної роботи за ноутбуком над книжкою:)

ЗМІСТ:

Волошковий дощ.....	9
Дотик до зорі.....	11
З нотаток.....	15
Мить Різдва.....	18
Молитва.....	21
Помаранчевий сніг.....	24
Прогулянка.....	28
Рудий Мікі Маус.....	31
Серце друга.....	35
Сюрприз.....	39
Чотирилапа гідність.....	43

Літературно-художнє видання

Тетяна Дорош

Мить Різдва

збірка оповідань

Головний редактор: Дорош Тетяна

Підп. до друку 01.12.2020 р.
Формат 84*108/32 Друк офсетний.
Гарнітура Georgia. Наклад 200
Ум. друк. арк 10,12 Зам. № 9-08-0707

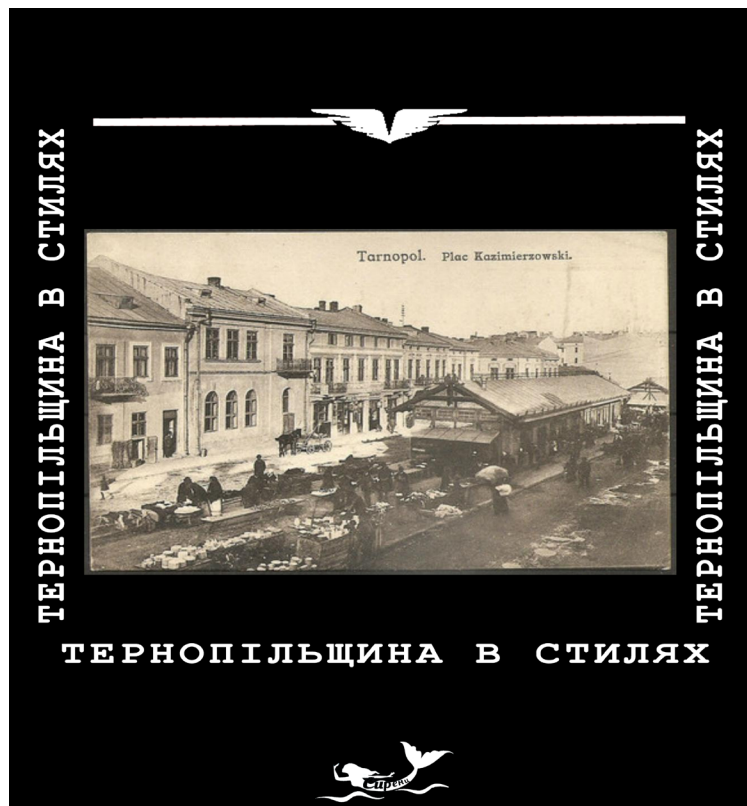
ТОВ Видавництво “Вогнезір”
Свідоцтво ДК № 3322 від 22.10.2020
61701, Київ, вул. Книговидавнича, 35
E-mail: do@vognezir.com.ua
Тел. (044) 567-76-12
Інтернет- магазин: www.vognezir.com.ua

Надруковано у друкарні ТОВ “Авторське слово”
м. Київ, вул. Котиків, 23. Тел. 508-12-45. e-mail: cat.prnt.gmail

Ми всі з дитинства чули та читали про казкових героїнь, їх прекрасну зовнішність та важку долю. Кожен пам'ятає, що існували ці дівчата дуже давно, в світі, де були принци і принцеси, королі та королеви, багатії жили в замках, а біднота в халупках, в світі, де не те, що телефонів, соціальних мереж, телевізорів, ігрових приставок, а навіть натяку на газети не було.

Цікаво, як би принцесам жилося в ХХІ столітті? Ось зараз і побачимо!

У науково-популярному виданні "Тернопільщина в стилях" доступно описано культурні стилі, які проявилися в архітектурі Тернопільщини впродовж минулих століть. Від Ренесансу до класицизму автори цієї книги ознайомлюють читачів із характерними ознаками культурних епох, поєднанням з іншими напрямками, мистецькими феноменами.

"Солодке свято" - це книга, яка допоможе вам та вашим близьким навчитися випікати торти, урізноманітнити вашу кулінарну книгу та додати родзинку до вашої випічки. У книзі зібрані рецепти макових, кокосових, горіхових та шоколадних тортів, які будуть доречні і для сімейної вечері, і для свята.

ВИДАВНИЦТВО

ВОГНЕЗІР

Читай! Запалюй!
Дивуй!

Наші переваги:

- нішеве видання фантастики;
- якісний дизайн;
- клієнтоцентричність;
- принцип «книга-це вогонь»;
- доступні ціни.

місто Київ
вул. Вогнезора, 12
тел. 38096172345
e-mail: vogon.fly@gmail.com
www.fireman.com.ua

